

RDEČI PRAPOR

Glasiło jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 10.40 K, za pol leta 5.20 K, za četrt leta 2.60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petit-vrstica, (širina 72 mm) za enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru. Posamezna številka 10 v.

Baron Bienenrth.

Eksclenca baron Bienenrth je jako rad ministrski predsednik. Odkar je pred dvema leti prišel na to lepo mesto, je že večkrat imel priliko, da bi ga zapustil in nekolikokrat je bil položaj tak, da bi se bil marsikdo drugi rajši posloval, nego ostal. Toda gospod baron se je vsakokrat žrtvoval in je ostal. Hudobneži pravijo, da je to podobno egoizmu. Taka sodba pa je le posledica neznanja in nepoznavanja baronove duše. Bienenrth namreč le zaradi tega ne gre v pokoj, ker se z demisijami, z odstopanjem in novim imenovanjem vlad trati čas in ovira parlament. Baronu Bienenrthu pa na ničemer ni toliko ležeče, kakor da bi se hranil dragoceni čas in da bi parlament pridno delal.

Sodeč po dejstvih in izkušnjah bi človek pač mislil kaj družega. Odkar imamo srečo, da nas vlada Bienenrth, je parlament skoraj vedno nesposoben za delo in vsak hip ga je vlada pošiljala na počitnice. Čim je dovolil kak proračunski provizorij in rekrute, je bil že pripravljen dekret za zaključenje ali odgoditev. Izgovorov so mu seveda dajale obstrukcije, katere so uprizarjali zdaj češki radikalci, zdaj slovenski klerikalci. Toda Bienenrth se ni nikdar resno potrudil, da bi bil premagal obstrukcijo in kadar je državni zbor sam hotel poiskati sredstev zoper oviranje dela, ga je ravno Bienenrth preprečil s tem, da ga je predčasno zaključil. Če je bil parlament ves ta čas neploden, je za to pred vsem odgovoren baron Bienenrth, ki zna s tako nedolžnim obrazom igrati volka, kateremu je ovca skalila vodo.

Ko se je v petek pričela proračunska debata, se je ministrski predsednik prvi oglašil za besedo. Dasi je bil njegov govor do skrajnosti dolgočasen, se je vendar treba pobaviti z njim, ker se po njem spoznava psihologija naše vlade. Zahteva, da odstopi vlada, se zdi Bienenrthu prerевна. In po njegovih nazorih ni odločilno, če ima država

to ali ono vladno. Zanimivo je že, da ceni ministrski predsednik pomen in vpliv vlade tako nizko. Toda če bi bilo to res tako brezpomembno, tedaj bi moral Bienenrth s svojimi ministri že zaradi te brezpomembnosti, takorekoč iz etičnih razlogov odstopiti.

Potrebno se zdi eksclenci le to, da se učvrstijo razmere v državnem zboru in to je po njegovem nazoru naloga meščanskih strank, ki bi morale ustvariti stalno večino. Če slišimo kaj takega iz ust političnega filozofa, mu gotovo lahko pritrdimo. Meščanske stranke so jedro avstrijskega državnega zbora, iz katerega je splošna volilna pravica odpravila fevdalizem in kamor zavednost volilcev še ni spravila dovolj močnega delavskega zastopstva. Meščanske stranke bi zdaj imele vladati v tej državi in njih naloga bi bila, ustvariti podlago za svoje vladanje. Toda baron Bienenrth ni bil imenovan za pridigarja ali za profesorja, temveč za ministrskega predsednika; njegove naloge niso teoretične, temveč praktične. Vlada v sedanji Avstriji je zastopnica meščanskih strank in njena dolžnost bi bila, privesti te stranke do vladanja. To je za njo prvo in glavno vprašanje. Ali ima toliko sposobnosti in moči, da izpolni to dolžnost, ali pa ima odstopiti in prepustiti prostor drugi vladi, ki ima sposobnost za to.

Baron Bienenrth pridiga meščanskim strankam ob vsaki otvoritvi državnega zbora, da naj se pobotajo. Za ta nauk ne bi bilo treba ministrskega predsednika. Križ pa je, da ni storil Bienenrth nobenega praktičnega koraka v tem zmislu, bodisi da nima moči ali sposobnosti za to, bodisi da ne pozna svoje naloge.

V svojem govoru je našteval razna vprašanja, ki bi jih državni zbor imel rešiti. Ta modrost je tako po čeni, da je bilo tisto naštevanje le potrata časa. Da je treba še mnogo storiti v vprašanju draginje, da se mora rešiti zadeva poslovnika, da se mo-

rajo voliti nove delegacije, da je nujno treba pospešiti socialno zavarovanje, vemo že davno brez njegovega zatrdjanja in zlasti delavstvo ve, da je še cela vrsta nujnih socialnih zakonov, ki čakajo na rešitev.

Kaj pomaga vsa ta znanost, če pa ima ves državni zbor in vse prebivalstvo občutek popolne nesigurnosti in če se nihče ne upa pomisliti, ali bo čez osem dni državni zbor še delal ali ne?

To najvažnejše vprašanje pa prepušča Bienenrth slej ko prej bogu očetu in se zanaša na svojo dobro srečo. In po vseh dosedanjih izkušnjah tudi ni pričakovati zboljšanja. Zakaj najtežavnejših, a tudi najvažnejših vprašanj se baron Bienenrth niti ne upa dotakniti. Ko se je v zbornici poslancev tri dni debatiralo o draginji, se ni ministrski predsednik ne enkrat oglašil za besedo in niti enega stavka ni znal povedati o tem vprašanju, ki ta hip bolj kakor vsako drugo razburja ljudske množice. Še le ko je vsa stvar končana in že drug predmet na dnevnem redu, je globokoumno povedal, da cestne demonstracije ne bodo rešile tega vprašanja. In baron Bienenrth niti ne čuti, da je vlada doživela grozovit poraz, ko je bil v zbornici sprejet predlog z vsebino, zoper katero je njen trgovinski minister nastopal z vso silo.

S tako vlado na čelu ne more uspevati nobena država, zlasti pa ne Avstrija, ki ima vsled svoje mnogonarodnosti več snovi za notranje spore kakor katerakoli druga. In tako se zopet potrjuje, da je največja ovira vsakega napredka v Avstriji danes baron Bienenrth in njegova vlada. Če bi bil tak patriot, kakršnega se dela, bi bila njegova prva naloga, da odstopi.

Naše politično delo in še kaj.

Jako čudno navado imamo, to je res. Kadar se shajamo, kadar imamo sestanke, shode in konference, vedno se pritožujemo,

da se stranka tako počasi razvija, da ni pravega napredka in kdo ve kaj še vse.

In prav, to delo ni delo. Nič lažjega ni, kakor stopiti na oder pa druge zmerjati, da so lenuhi, da nič ne delajo, ali pa sesti v svojo pisarno pa pripovedovati o slabostih svojih prijateljev in hvaliti sam sebe in netiti med pristaši stranke sovraštvo itd. Lahko je tudi delati velikanske načrte, razkošne načrte, pa ne se oprijeti dela, nego le suvati in kričati »ti bik, ti delaj,« ali pa niti to ne. Tako delo ni delo. Delo za stranko, delo za organizacijo pričnemo šele tedaj, če napravi vsak posameznik svojo dolžnost, organizacija pa svojo.

Pri nas na Slovenskem je najprej treba splošnega podrobnega dela. Posamezniki opravljajo to delo. Toda večinoma se tako podrobno delo obnese le tam, kjer sede v organizacijah delavni sodruzi, napravljajo načrte in delajo po njih, izdelujejo poročila in sestanke, v katerih mora biti vedno jedro resnoba, ki vodi udeležence naprej, do ponosa, k veselju do dela. Vse te uspehe dosežemo le tedaj, če smo sami v resnici iniciativni in če imamo v resnici namen socialno demokratično stranko dvigniti in pospešiti s podrobnim delom.

Koliko vprašanj je vsak dan važnih, koliko vprašanj je sploh važnih in nihče se ne zmeni, da bi šel z njimi med ljudstvo, v organizacijo. Vsako zdravstveno vprašanje, vsako pravno vprašanje, vsak dogodek, vsako politično ali strokovno vprašanje je važno in da se o njem zanimivo razpravljati; naravnost odbijalno je pa nespametno dociranje, ki je pri nas tako v navadi. Več poljudnosti, več resnobe in ljubeznivosti pri tem vzgojnem delu in bodočnost naše stranke bo mnogo bolj sijajna nego je sedanjost.

Inicijative dajati za tako delo je voditeljem stranke in zaupnikom, pa tudi izvrševati to delo, je naloga teh mož. Delo si morajo ti korenjaki razdeliti in konkurirati med seboj v delu, ne z jezikom nego s faktičnim delom, ki ima namen vzgoje in pospeševanja strankinih namenov.

Uspehi ob takem delu niso velikanski, toda so trajni in podlaga, ki je mogoče nanjo zidati stranko in nje organizacije.

Čemu imamo pripisovati mnogo slučajev, kjer hipno organizacije bujno porastejo, pa zopet čez noč propadejo, če ne pomanj-

LISTEK.

Kako sodijo.

V lepo razsvetljeni dvorani gospoda Klingsberga je bilo zbranih tucat gospodov in dam.

Bilo je že po obedu, in prijetno prebavljanje zavžitih jedij in pijač se je pričelo. Vsi so bili dobre volje. Kar z lic jim je sijala zadovoljnost.

Pogovarjali so se že o različnih stvareh in slednjič so sprožili politično vprašanje. Pri tem je nanesel pogovor tudi na socialno demokracijo, toda iz vsega govorjenja je bilo posneti, da nimajo zanjo nobenega zmisla. Da, nekatere opazke je diktiralo naravnost sovraštvo, ki ga imajo do nje navadno kapitalisti. Posebno gospodinja se je jako zaničevalno izražala o delavcih in njih gibanju.

»Neumno ljudstvo vendar ne more imeti nobenega prepričanja,« je rekla. »Par hujšak-čev pripoveduje to in ono in množica ponavlja vse to brezmiselnost.«

»Toda, vendar ljudje žrtvujejo jako mnogo in delajo to najbrže le tedaj, če imajo prepričanje,« je nekdo pohlevno pripomnil.

»O, bog! Bežite no,« pripomni gospodinja, »ponudite posameznikom, boljše existenco, preskrbite mu boljše mezdo, ali dobro ženitev, pa pusti svoje prepričanje. Ali ne

mislite tudi vi tako, gospod doktor?« S tem vprašanjem je ogovorila gospoda, ki ji je sedel nasproti in ki se doslej ni vtikal v pogovor.

»O ne, nikakor ne!« jo zavrne vprašanec.

»In kako ste prišli do takega svojega mnenja?« povpraša gospodinja.

»Poučila me je o tem prebitka izkušnja iz mojega življenja, razdor vsakršne domače sreče.« Doktor je te besede izrekel z vso resnobo.

Prav s tem je pa zbudil pri navzočih radovednost in vsak je hotel vedeti, kako se je to zgodilo.

»Prosim, povejte,« so silili od vseh strani vanj. Toda tega ni hotel. Odkimal je in rekel:

»Kako morete zahtevati, da naj vam svojo notranjost odkrijem? O tem še nisem pravil nobenemu človeku, to naj ostane tu notri in pozabljeno.« Mislil je že, da je s tem vprašanje opravljeno, vendar so pa navzoči bolj in bolj silili vanj, da se jim je slednjič vdal.

Z razvnetim glasom začne pripovedovati: Tudi jaz sem bil nekdan takega mnenja kakor vi. Tudi jaz sem prej prav tako naglo in nepremišljeno sodil o delavcih in njih stremiljenjih. Vedno sem mislil, da ti neizobraženi ljudje ne morejo imeti nikakršnega svojega prepričanja. Preprosta delavčeva deklica me je prepričala čisto o nečem drugem.

Doktor je nekoliko pomolčal in potem nadaljeval.

Bil sem tedaj star 26 let, ko sem spoznal neko ljubeznivo dekle. Doslej se nisem dosti brigal za ženski spol. Kot dijak sem marljivo študiral; nisem imel časa, da bi se zaljubil. Potem sem dobil službo, sem se pa zopet popolnoma posvetil poklicu.

Pri plesnem venčku, h katerem me je bil povabil prijatelj, sem jo videl prvič. Njena resna in tiha urav mi je jako ugajala. Vso noč se nisem ločil od nje, ure so pa minovale kakor sen.

Deklica mi je še posebno ugajala, ker je bila v vsem izredno izobrazena in je znala neprisiljeno, preprosto pripovedovati. Čudil sem se temu tembolj, ko sem zvedel, da je hči ključarskega pomočnika. Obiskovala je bila trgovsko šolo in služila sedaj v pisarni neke tvornice. To mi je povedala vse sama, ne da bi bila ob tem kaj sramežljiva.

Ko jo je odvedla nje teta domov, sem se čutil osamljenega in sem tudi sam odšel. Kaj bi delal brez nje še tamkaj?

Ves srečen sem se spominjal ur, ki sem jih bival z njo, da, kar hrepenel sem po deklici. Niti najmanj nisem mislil na ljubezen, ali se oženiti z njo? Kako vendar naj jemljem jaz hčer ključarskega pomočnika za soprogo? Toda to je pa bilo gotovo: Dekleta nisem mogel pozabiti in nepopisno hrepenenje se mi je zbudilo po njej.

Nekaj dni sem skušal to čustvovanje v sebi zatreti. Pa ni šlo, nevidna sila me je silila k njej. K sreči sem si bil zapomnil firmo, pri kateri je bila v službi. Tam sem jo počakal nekega večera, in sem opazil, da ji je všeč, da me zopet vidi. To se je ponavljalo večkrat, dokler je nisem pričakoval vsak dan. Vedno bolj sem jo cenil in začel sem jo ljubiti. Moje misli so bile le pri njej. Vedel sem, da bi bilo moje življenje samotno, če ne bi postala moja. — Priznal sem ji svojo ljubezen — tudi ona me je ljubila in mi privolila, da poprosim nje starše za njeno roko. Zaročila sva se — in kdo je bil srečnejši na svetu nego jaz.

Obiskaval sem jo vsak dan na domu pri njenih starših, ki so mi bili srčno naklonjeni. Pa tudi meni so bili preprosti ljudje všeč. Oče je bil inteligenčen delavec, mati izvrstna gospodinja, in oba sta ljubila svojo hčerko nad vse. Iskreno družinsko življenje je družilo starše in otroka, in vesel sem bil, da sem bival med njimi.

Moja nevesta je navadno šivala, ko sem prihajal, sedel sem poleg nje ter jo gledal. Potem sva govorila o najini ljubezni in slika, kako lepo si urediva življenje. Večkrat sem se zabaval tudi z očetom. Govorila sva o kakšnem važnem vprašanju in vselej sem bil razočaran nad bistroumnimi izvajanimi moževimi. Tako so potekale ure, dnevi in tedni.

(Konec prihodnjic.)

kanju resnobnega in previdnega dela? Lahko odločno pravimo, da je temu vzrok nedelavnost, nerodna taktika pri snovanju organizacij in da je vzrok propada, ker se premalo dela v organizaciji. Zaupniki, odborniki mislijo, kako imenitni može so, če so bili voljeni v ta ali oni odbor, ne mislijo pa mnogo na to, kako bi dajali vzgojnega in vzpodbujevalnega motiva organizaciji, da bi člani takorekoč privezali na stranko. Od tod tudi prihaja, da se strankino glasilo »Rdeči Prapor« tako počasno razširja.

Osnovna so se strokovna glasila. Osnovni se je n. pr. »Železničar« in železničarji so takrat prisegli, da bodo vsi ostali naročniki strankinega glasila, isto so obljubovali druge stroke in vendar opažamo, da je šlo število naročnikov pri dotičnih strokah nazaj; z uvedbo strokovnih glasil so se ti člani nehali zanimati za politično glasilo v tisti meri kakor prej, in to ni prav! S tem ne trpi le stranka, nego trpe posebno organizacije, ker se v njih ne goji v toliki meri princip, ki družijo vesoljni proletarijat.

In kdo je kriv v prvi vrsti temu pojavu? Zaupniki namreč ne izvršujejo svojih dolžnosti, in sicer najprej ne v zgoraj omenjenem zmislu.

Marsikdo bo rekel, kaj vse zahteva od nas izvrševalni odbor? Ali misli izvrševalni odbor, da nam je mogoče vse to delo opraviti, saj nimamo ljudi, saj se pri tolikem delu fizično mučimo!

Počasi, prijatelji! Delo, ki ga tukaj omenjam, ni težko. Vsaka prijazna beseda, vsako dobrohotno pojasnilo v prilogi stranke se upošteva, vsako še tako malenkostno nabraževalno predavanje sprejemajo naši ljudje hvaležno in če se točno in odločno zahtevajo od njih dolžnosti, ki so se jim zavezali, jih tudi izpolnjujejo.

Zaupniki ne smejo zamuditi nobene prilike, da ne bi obravnavali tega ali onega vprašanja v krogu svojih sodrugov. Če ljudje lahko kvantajo, norčije uganjajo dan na dan, se vdajajo pijančevanju, se bodo s takim drobnim delom najprej izvedli iz tega močvirja. Priznajmo, da se pri nas toliko pijančuje le zaradi tega, ker se ljudstvu ne dovaža koristna duševna hrana.

Da pridem zopet do časopisja! Izgovarjajo so delavci, da ne razumejo listov. Takih je malo. Če citajo list že dalje časa, ne more jih biti mnogo, zakaj vsak delavec, ki se res zanima za politiko, se mora če količkaj z razumom čita politične liste, že toliko poglobiti v politiko, da razume vsak list, ki piše o aktualni politiki.

Toda dani morajo biti tudi gorenji pogoji. Stopnjevana vzgoja je potrebna. Pa ne samo ustna, tudi list mora prinašati gradivo o stvarih, ki so primerne bralcem, stvari, ki se tičejo tistih slojev, katere zastopa stranka in med katerimi hoče pridobivati naročnikov. Bližamo se novemu letu. Ljudje bodo tudi v novem letu kričali, kako dobri sodrugi so, pa če jih vprašate, jeli so naročniki »Rdečega Prapora«, boste videli, da niso. Tem ljudem povejte, da ni res, če trdijo, da so dobri sodrugi, dokler ne naroče »Rdečega Prapora«.

Organizacija in zaupniki, vsi moramo na delo! Nikar se ne izgovarjamo, da izvrševalni odbor ne stori, kar more. Opravi naj se vse tisto delo, ki je dolžnost organizacijam in zaupnikom, izvede naj se, da stori vsak sodrug vse dolžnosti, ki jih dober sodrug storiti mora, pa bo izvrševalni odbor lahko delal mnogo več potom lista in tudi agitačno. In strokovno organizirani delavci morajo tudi postati naročniki političnega glasila.

Geslo, da mora biti vsak sodrug naročnik »Rdečega Prapora«, mora izvesti naš zaupniški sistem, pri tem delu mora podpirati stranko vsak zaupnik, vsaka organizacija, ki hoče rešiti svojo socialno demokratično čast. Izvrševalni odbor rad sodeluje pri tem delu povsod. M.

Politični odsevi.

* Poslanec dr. Diamand je v proračunski razpravi prvi obračunal z Bienenrothom in z njegovo vlado. Njegov govor je bil kakor bičanje Bienenrothovega sistema. »Ves sistem Bienenrothove vlade — je dejal — je boj proti parlamentu, poniževanje parlamenta in poizkus, da bi spravi parlament pri ljudstvu ob kredit. To je ministrstvo absolutizma brez potrebne sposobnosti. Meseca junija je baron Bienenroth več cenil nevarnost, da izgubi s svojimi ministri listnice, kakor pa svojo dolžnost in respekt, ki ga je dolžan zbornici. Tudi sedaj nima v parlamentu toliko prištev, da bi mu bil zagotovljen obstanek. Finančnemu ministru dopoveduje poljsko kolo z vsako izgavo, da naj gre. Izgubil je zaupanje najbližnjih prijateljev. Bilinski pa molči. Včerajšnje glasovanje o tajnih spisih pomeni popolno nezaupnico vladi. Zadnja odgoditev parlamenta je bila navaden beg pred večino. Proračunski odsek in zbornica sta sklenila, da se ima proračun predložiti meseca septembra. Vlada je bila torej dolžna

sklicati parlament za september, pa ni storila tega. Enkrat — pravi govornik — sem v šali vprašal barona Bienenrotha, zakaj da ne gre. Odgovor je bil: Taka stiska je, da se ne more pasti... V državi pa prihajamo iz zadrege v zadrego. Finance imamo kakor ruinirano trgovsko podjetje. K starim dolgovom delamo nove. Vlada ne stori ničesar, da bi odprla prebivalstvu in potem tudi državi nove vire dokodkov. Govornik je nadalje govoril o galiških razmerah, o draginji in o deželnih zbiorih in je zaključil: Vlada je neplodna na vsakem polju. Na ustavnem, na političnem, ker nima večine v zbornici, na gospodarskem, kjer ne podpira industrializiranja, nasprotno pa pristransko pomaga, agrarcem in naklada ljudstvu neznosne indirektno davke. Če se hoče, da se ne izroči Avstrija popolnemu poginu, mora priti na čelo mož, ki zna izpolnjevati vsaj najprvotnejše dolžnosti vlade napram prebivalstvu.

* Tajno pogodbo med Avstrijo in Ogrsko zaradi uvoza mesa ima avstrijska vlada predložiti parlamentu. Tako je sklenil državni zbor. Kakšne posledice izvaja iz tega vlada? Najprvo ni hotel Weisskirchner sploh povedati, če ima kakšne tajne akte ali ne, češ če je kaj tajno, se ne sme povedati. Ker pa je ogrski minister Hieronimi povedal, da je taka tajna pogodba, je moral končno tudi Weisskirchner priznati, da je tako. Če zbornica zahteva, da se ji predlože tajni spisi, o katerih minister niti povedati ni hotel, če obstojajo, je to gotovo precejšen kos nezaupnice. Weisskirchnerju je pa tudi to vseeno. Poraz gor ali dol — on ostane minister.

* Gališki kanali so prišli zadnji teden v državnem zboru v razpravo. Socialno demokratični poslanec Moraczewski je namreč vložil predlog, da naj zbornica izreče, da se imajo kanali z ozirom na pospeševanje industrije in potrebe delavstva graditi. Kakor znano, je hotela vlada s pomočjo gosposke zbornice enkrat za vselej napraviti konec gradnji teh kanalov. To stališče je zlasti zastopal finančni minister Bilinski, ki je prišel radi tega s svojimi poljskimi rojaki navskriž. Predlog sodruga Moraczewskega je bil sprejet z več kakor dve tretjinski večino. Kljub temu udarcu je Bilinski še danes finančni ministrel.

* Finančni minister Bilinski se je v soboto v proračunski debati oglasil za besedo. Posebno znamenitega pač ni nič povedal; »dovtipi«, ki jih dela, ne razveseljujejo že davno nikogar in tudi poslušalcev je imel prav malo. Važno je le, da je zopet zagovarjal nameravani monopol na vžigalice in da je to utemeljeval na zelo čuden način. Z novim letom 1912. pride prepoved belega fosforja v veljavo. Vsled tega misli, da mora poginiti mnogo malih podjetij in gospoda Bilinskega naenkrat skrbi, kaj bo tedaj z delavci, ki so v dotičnih tovarnah. Doslej ni imela vlada nobene posebne skrbi za te uboge delavce, ki jih beli fosfor ob živem telesu razjeda in pretvarja v hodeče mrljice. Zdaj jih naenkrat potrebuje za utemeljevanje monopola. Toda monopol ima vendar glavni namen, podražiti vžigalice. Namesto 2 vinarja naj velja škatljica, v kateri bo manje vžigalic kakor doslej, 4 vinarje. S tem izrednim dobičkom naj se napolnijo državne blagajne. Čemu se torej gospod Bilinski sklicuje na delavce? — Se o neki stvari je govoril finančni minister, ki je važna. Dobil je namreč pritožbe, da postopajo davčne oblasti zadnje čase posebno strogo, zlasti napram hišnim posestnikom. Minister pravi, da ni dal v tem oziru nobene naloge in misli, da gre pač le za posamezne slučaje. Vendar je stvar nekoliko čudna in težko je verjeti, da ni v njej nekaj sistema. Tudi v Ljubljani so se namreč nekateri hišni posestniki pritoževali, da jih davčna oblast sili, zvišati cene stanovanj. Namen je pa očiten. Na višje stanarine bi se lahko naložil višji davek. O tem smo že poročali o priliki nekega shoda v Trnovem. Iz ministrovih izjav se pa izve, da se je to godilo tudi v drugih mestih, n. pr. na Dunaju. Bilo bi vendar čudno, da bi prišli davčni uradniki v tako različnih krajih kar tako sami od sebe brez vsakega navodila na tako enako plemenito misel. Minister je obljubil, da bo takemu ravnanju zastopil pot in bilo bi le želeli, da bi se to kmalu in energično zgodilo.

* V ogrskem državnem zboru je bil v soboto hud kraval. Poslanec Polonyi je očital vladi, da si je dala od Rotšildove skupine in tistih peštanskih zavodov, ki so z njo v zvezi, za volitve dati denarno podporo. Finančni minister je ogorčen zavračal to trditev, Polonyi pa je dejal, da finančnemu ministru ni verjeti. Ker je Lukač v svojem govoru Polonyija tudi osebno hudo napadel, mu je ta poslal priče.

* Srbska vlada je naročila pri nemški tvrdki Krupp šestdeset novih gorskih topov.

* Na Pruskem so konservativci zopet doživeli hud poraz. V okraju Labiau Wehlau, ki je bil dolga leta v konservativnih rokah, je dobil pri nadomestni volitvi za

državni zbor njihov kandidat Burchard 7064 glasov, kandidat svobodnomiselnih ljudske stranke župan Wagner 4441, socialni demokrat Linde pa 3594 glasov, tako da bo pri ožji volitvi svobodnomiselni kandidat skoraj gotovo s socialno demokratično pomočjo izvoljen. Konservativci so od zadnjih volitev izgubili 4500 glasov, število socialno demokratičnih glasov se je podvojilo, kar je v tem kmečkem okraju velik uspeh.

* Italijanski finančni minister je v zbornici poročal, da je imela državna uprava zadnje leto 51 milijonov lir prebitka. Za leto 1910.—1911. izkazuje račun 94 milijonov prebitka in za leto 1911.—1912. ga pričakuje 51 in pol milijonov. 47 milijonov se porabi za odškodnino tistim, ki so trpeli vsled zadnjega velikega potresa.

* V italijanskem parlamentu je govoril minister za zunanje zadeve di San Giuliano o razmerah med Italijo in Avstrijo. Dejal je: »Na obzorju ne vidim nobenega vprašanja, ki bi dajalo povod za nesporazum med Italijo in Avstrijo. Za mala vprašanja kakor dogodke ob meji sta se vladi že sporazumeli, po kakšnih načelih se imajo reševati... Lahko se pravi, da iredentizma takorekoč ni več in v Avstriji naj bi si ne delali skrbi radi tega. Italijanski narod hoče delati in želi ne le miru, ampak tudi zaupanja in prišrčnosti v razmerah do sosedov in zaveznikov. V tujini pripisujejo posameznim iredentovskim pojavom, s katerimi nima italijanski narod nič opraviti, več važnosti nego zaslužijo.«

* Socialist Bissolati je v italijanski zbornici vložil predlog, da naj se Italija obrne do Avstrije v ta namen, da se doseže sporazum radi razoroženja. Skliceval se je na debato v avstrijski delegaciji, kjer se je bilo reklo, da Avstrija ne more ustaviti svojega oboroževanja, dokler Italija ne stori tega. — Na ta predlog je minister di San Giuliano odgovarjal, da se Italija ne oborožuje zoper Avstrijo. Italiji je na tem ležeče, da je Avstrija močna, in ravno tako je v interesu Avstrije, da je Italija krepka. Treba se je ozreti po svetu in opazovati bojno moč drugih držav. Kadarkoli se je napravil poizkus, da bi se dosegel sporazum radi razoroženja, so ohladnele razmere med državami. Po teh nazorih bi se morale države dalje in dalje oboroževati, dokler ne bi bile vse skupaj bankrotne.

* V francoški zbornici je poslanec Fournier vložil predlog, da naj se zopet nastavijo tisti odpušteni železničarji, ki niso v sodnijski preiskavi. Ministrski predsednik Briand je odgovoril, da bo vlada pri železniških družbah vplivala, da se vodi preiskava v posameznih slučajih prizanesljivo, o splošni amnestiji pa da ne more biti govora.

* Na Angleškem imajo nove volitve, ki bodo do četrta v glavnem končane. Doslej se je v razmerjk strank malo izpremenilo in splošno se računa s tem, da ostane vladna večina približno enaka kakor doslej. To smo trdili že takrat, ko je Asquith napovedal, da razpusti zbornico. O tem, kaj se zgodi v tem slučaju, se že zdaj mnogo razpravlja. Računa se s tem, da utegne vlada še enkrat razpustiti zbornico, govori se pa tudi, da odstopi Asquith, če ne dobi znatno večje, zanesljive večine. Med prebivalstvom se odaža malo veselja za volitve. V mnogih okrajih je postavljen le en kandidat. V trgovskih krogih so zlasti nevoljni, da so volitve ravno pred čiščem, kar škoduje kupčiji.

* Mehikanski predsednik Porfirio Diaz je osmič nastopil svojo službo na čelu republike.

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

— Volitve v zavarovalnico proti nezgodam so pred durmi in protidelavska duša naših meščanskih strank se zopet kaže v svoji nagoti. Kakor ob zadnjih in predzadnjih volitvah so se zopet znašli liberalci in klerikalci in sestavili skupen odbor, da bi delavce presleparili in spravili kapitalistične podrebnike v zavarovalnico. Vsak dan se med seboj grizejo in koljejo, napadajo in klovutajo, očitajo si največja barabstva, a čim gre za kakršnokoli delavsko vprašanje, so hipoma složni in nič jih ne loči. Tako so zopet sestavili skupen odbor in pravi užitek je videti, kako sedita Lenarčič in Kregar skupaj. V politiki pes in mačka, v trgovski zbornici sovražnik in sovražnik, povsod v najostrejšem nasprotju, so gospodje v vprašanju, ki se jih pravzaprav nič ne tiče, najslajši bratci. Kako se gospodje vjemajo tam, kjer imajo samo podjetniki kaj govoriti, nam je vseeno. Toda kar nameravajo z delavci, je že prav blizu navadnim slepariji. Zahtevajo namreč, naj se jim vpošljejo podpisane, a ne izpolnjene glasovnice. Imena pa bi oni vpisali. Delavci naj bi torej kupili mačka v vreči. Umevna je stvar pač. Ampak če se gospodje zopet izgovarjajo z narodnostjo, naj zapoje to pesem svoji stari mamici. Podjetnikom gre enostavno za to, da bi dobili ta važni zavod popolnoma v svoje kremplje, prvič

zato, da ne bi delavci mogli kontrolirati, kako zavarujejo kapitalisti delavce, drugič pa, da bi lože brili ponesrečene delavce. Toda zavarovalnica je ustanovljena za delavce. Če je zakon sam pomanjkljiv, je tembolj važno, da so delavci na svojem mestu in da strogo pazijo, kako se izvršuje. Kdor pozna naše gospodarje, ne more dvomiti, da se bo delovalo z vsakovrstnim pritiskom in morda tudi z navadnim sleparstvom. Tem nujneje pa je, da imajo delavci odprte oči in da se ne dajo speljati na led. Delavci potrebujejo v zavarovalnici svoje zastopnike, ne pa podjetniških podrebnikov.

— Nathan pa Nathan, to je zdaj že cele tedne stalna rubrika katoliškega »Slovenca«. Duhovitost tega glasila vseh bebecv mora vedno imeti kakšno osebno tarčo, da spušča vanjo pušice svoje slaboumnosti. Enkrat dr. Adlerja, drugič profesorja Masaryka, zdaj ima Nathana. Rimljani so bili tako predrzni, da niso vprašali naših šenklaščevcev, koga imajo voliti za župana in tega jim »Slovenec« nikdar ne odpusti. Ubogi Rimljani niti ne vedo, kakšna nevarnost jim žuga. Naše katoliško glasilo je čisto iz sebe, ker se mu niti italijanski zunanji minister ne ukloni in ne vrže Nathana v deveti pekel. Zato napoveduje brezbožnemu Rimu, ki je bil ubogemu revčku v Vatikanu »ukraden«, kar križarsko vojsko. »Slovenec« govori kar v imenu cele Avstrije, ko odpoveduje Italiji ljubezen in zvezo. To je sicer mala zmota, kajti če je Avstrija tudi zelo lena v napredku, vendar še ni tako prekatoliška, da bi bil »Slovenec« njeno poklicano glasilo. Ampak to, kar sluša njegovo komando, si bo na vsak način pripelo križ na prsi in marširalo proti Rimu, da ga povrne ubogemu izstradanemu in trpinčenemu »svetemu očetu«. Zbrali se bodo pod vodstvom junaškega generala Jegliča vsi korarji, fajmoštri in kaplani; frančiškani, trapisti in kar je podobnih uniformirancev sestavijo posebno brigado. Pridružijo se jim seveda naši slavni veterarnarji, za katere je pobožni »Slovenec« že tolikokrat lomil kopja. Mežnarji in ministranti jim bodo sledili. Glavna armada pa bo sestavljena iz naših glasovitih tercijalk, ki razširijo svojo slavo tja do Tibere. Za prehrano ne bo nobene skrbi, kajti backov se ne bo manjkalo. Če odrinejo tudi Čuki na bojno polje, ali če ostanejo kot domobranstvo pri mamical, je še nereseno vprašanje. To pa itak ni tako važno, kajti največji uspeh pričakujejo le od naših tercijalk, od njihovega »mal očeljo« in od njihovih strupenih jezikov. Kadar ti začno sikati, mislijo, da bo učinek najmanj tak, kakršen je bil učinek trobent pred Jerihom. Nekoliko bodo pač še počakali s to ekspedicijo. Za sedaj poskusijo, če ne užene »Slovenec« s svojim lajanjem Nathana in di San Giuliana in vseh Italijanov v kozji rog. Ampak najbrže bo vendar sveta vojna potrebna, kajti doslej so v Rimu tako nesramni, da se še ne zmenijo za »Slovenčovo« gobeždanje. Če torej ta »božja armada« odrine, tedaj srečno pot. In če je ne bo nazaj, tem bolje!

— Nobena falotarija ni tako umazana, da bi ne našla v »Slovencu« svojega zaščitnika, če je le naperjena zoper socialno demokracijo. V državnem zboru niso vedeli boga Pobasaj obožavajoči krščanski socialci ob razpravi radi draginje na drug način pokriti svojega lumpovskega izdajstva, kakor da so napadli socialne demokrate, češ da v tovarni Hammerbrotwerke niso znižali cene kruha, ko se je znižala cena moke. Pri tem pa so delali očitno reklamo za privatno pekarniško tovarno Mendl. Socialni demokrate so na mestu zavrnili barabsko očitjanje in pribili, da so Hammerbrotwerke takoj povečali težo kruha, torej njegovo vrednost. Da krščanski socialci ne kupujejo kruha iz socialno demokratičnega zavoda, je gotovo. Tega jim že njihovo »krščansko« prepričanje ne dovoljuje. S svojim nepoštenim napadom torej niso niti mogli imeti namena, da bi nastopali za interese svojih konsumentov, ampak hoteli so samo obrekovati socialne demokrate. Ko pa so jih socialistični poslanci prijeli za jezik, jim je zaprlo sapo. »Slovenec« pa mora biti vedno še bolj nesramen. Ko je bilo že popolnoma dognano, da so se njegovi nemški bratje na Dunaju lagali, je še pricapljal s člankom, v katerem govori o krompirjevi moki in vodi. Nam ni treba jemati Hammerbrotwerke v račito. Če ne bi bil njihov kruh resnično dober in svoje cene vreden, bi se njegov konzum na Dunaju ne razširjal tako, kakor se razširja in se ne bi tudi v tako oddaljenih mestih kakor n. pr. Trst in Ljubljana vedno bolj kupoval. Temu tudi »Slovenčovo« obrekovanje ne bo škodovalo. Pokazati pa je treba tudi v tem slučaju, da »Slovenec« sposoben delati reklamo vsakemu privatnemu židovskemu podjetju, da je sposoben lagati in obrekovati in ptjuvati na vsako resnico, če le misli, da bo s tem škodoval političnemu nasprotniku.

— Če niso komedianti! Na nekem liberalnem shodu je dr. Tavčar predlagal, naj zborovale izreko zaupanje drju. Oražnu in naj ga pozovejo, da se zopet vrne na politično delo. Starini in mladini se lahko bra-

H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

ur, prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-
stvena znamka: „IKO”

tijo, kakor jih je volja in izreka jo zaupanje komur hočejo. Nas to res nič ne skrbi in ne briga. Ampak če je meščanska politika veliko kupčijsko podjetje, bi človek vendar mislil, da se ni oder za uprizorjanje burk. Ta zaupnica pa je že taka burka, da mine ob njej vsaka zabava in le kdor je izgubil vsak okus, more biti režiser pri njej. Treba se je le spominjati, kako sta se še pred kratkimi tedni spopadala ravno dr. Tavčar in dr. Oražen. Treba je le še enkrat prečitati strupene članke »Slov. Naroda« o dr. Oražnovih kupcih s pivovarniško družbo Union, o njegovih krvavih manšeti, o razlogih njegove demisije v deželni zboru i. t. d., na drugi strani pa na besno opravičevanje v »Jutru«, pa se mora človeku obrniti želodec, če predlaga izza vsega tega ravno dr. Tavčar zaupnico Oražnu. Tu se res ne more več govoriti o spravi starinov in mladincev, to je popolna, klaverna kapitulacija Tavčarja in njegove vojske. Oražen je lahko nosen na ta kotav.

Trst.

— **Pozor na dopolnilno volitev v zavarovalnico proti neizplačam v Trstu!** Letos zopet razglasa Lencarčič in Kregar v Ljubljani v liberalnih in klerikalnih listih, da naj se pošljejo nepopolne glasovnice nekemu odboru za pospeševanje obra v Ljubljano. Prav nič nam ni mar, komu pošljejo podjetniki svoje glasovnice. Svobodno jim je, če jih hočejo poslati tudi v Rim, toda delavskih glasovnic nimajo ti moške pravice nikamor pošiljati. Delavci bodo svoje kandidate, ki jih »Rdeči Prapor« objavi, vpisali v glasovnice in tiste glasovnice podpiše delavski zaupnik ter se morajo poslati volilni komisiji v Trst na naslov, ki je omenjen v današnji notici glede razpisa. Označili smo že tako ravnanje, kakor ga zopet letos namestimo uprizoriti, za volilno sleparijo in naravnost nečastno je za te ljudi, če dajo svoje podpise v ta namen, da se na ta način bodisi z nahlinjeno prijaznostjo ali pa s terorizmom izvabljajo glasovnice v doseg delavstvu škodljivega volilnega uspeha. Volilci delavci! Zavarovalnica proti neizplačam že danes, ko se naši zastopniki zavzemajo za interese ponesrečenec ne ustreza svojim namenom, ker imajo nasprotniki večino in pomislite kakšna pristranost bi se še le tedaj vršila, če bi zmagali klerikalni in liberalni podjetniki, ki so tedaj vedno edini, če gre proti delavstvu. Torej, povejte gospodi: Mi ne maramo nobenega sleparstva pri volitvah. Delavci volilci! Vi vsi pa, če vam niso znane določbe glede volitev, če potrebujete kakšno pojasnila in če še niste prejeli ali čitali naše kandidatne liste, odklonite volitev in podpis za toliko časa, da ste dobili potrebna pojasnila. Vsa pojasnila bo dajalo Strokovno tajništvo v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadst. in Strokovna komisija v Trstu, Via Boschetto 5, II. nadst. Pojasnila se dajejo ustno in pismeno. Tudi v našem listu bomo priobčevali različne vesti glede teh volitev, kolikor bo primerno. Iz danes priobčenega razpisa je razvidno, katere stroke volijo letos. Vse organizacije in strokovni zaupniki naj takoj ukrenejo, kar je potrebno, da bomo pripravljeni. Vsakega delavca lahko zadene nesreča, zato je tudi potrebno, da imamo v načelnstvu in razsodništvu razsodne in odločne delavske zastopnike.

— **Tržaški sodrugi** so vabljeni na važno strankino zborovanje, ki bo nocoj ob 8 in pol zvečer v Delavskem domu, II. nad. Ker gre za zelo važno stvar, so sodrugi naprošeni, da se zborovanja gotovo udeležijo.

— **Meso v Trstu** so mesarji zopet podražili za 4 (štiri) vinarje. Torej zopet napredek k ublažitvi draginje. Tako jim je na srcu beda ljudstva, da draže meso. Čudni, toda razumljivi pojmi.

— **Uvoz argentinskega mesa v Trst.** Pretečeni četrtek je odplul iz Buenos Ayresa parnik »Viandotte«, ki ga je na Angleškem eajela »Austro-Ameriška parobrodna družba«, da prevaža argentinsko meso v Trst. »Viandotte« je parnik urejen nalašč za prevažanje ohlajenega mesa in je zaradi tega preskrbljen s hladilnicami, v katere se spravi lahko 1500 ton mesa. Ta parnik bo v Trstu zadnje dni tekočega ali prve dni prihodnjega meseca. Ta prvi veliki uvoz argentinskega mesa je namenjen raznim mestom. Oddati se ima baje občinam.

— **Zmaga tramvajskih uslužbencev.** Meseca oktobra so tramvajski uslužbenci vložili tramvajski družbi spomenico, v kateri so naznanjali svoje zahteve. Tramvajska družba je na to spravila na dan razne obstrukcionistične pretveze, da na ta način prepreči ureditev, odnosno zavleče zadevo in

onemogoči ultimatum. Toda družba je slabo računala. Uslužbenci so bili v zahtevah nezprosni in družbo je vzorna solidarnost prisilila, da se je morala baviti s spomenico in spraviti se v dotiko z zastopniki delavstva. Najprej je obljubila delavcem deset kron priboljška na mesec. Uslužbenci so to odklonili. Potem je obljubila kondukterjem 15 in voznikom 10 na mesec. Nekatere zahteve je priznala deloma, druge popolnoma. Toda bilo je še premalo. Uslužbenci so izjavili, da so pripravljeni bojevati se do popolne zmage. Po dolgih razpravah je končno družba spoznala, da se je zaman upirali, kadar so delavci organizirani in solidarni, pa je zahtevam popolnoma ustregla. Žal nam je, da vsled pomanjkanja prostora ne moremo objaviti eseh pridobitev. Pojasnimo samo nekatere važnejše.

Mezde uslužbencev bodo sedaj sledeče, kakor so zahtevali:

Za sprevodnike po 1 letu: 3 K 50 vin. na dan, oziroma 105 K na mesec.

Za voznike po 1 letu: 2 K 33 vin. na dan, oziroma 70 K na mesec.

Za stalno še ne nameščene sprevodnike:

od 1. do 3. let K 115—

» 3. » 8. » » 120—

» 8. » 13. » » 125—

» 13. » 18. » » 130—

» 18. » 30. » » 135—

čez 30 let » 140—

Za stalno še ne nameščene voznike:

od 1. do 3. let K 85 na mesec

» 3. » 8. » » 85 » »

» 8. » 13. » » 90 » »

» 13. » 18. » » 100 » »

» 18. » 30. » » 105 » »

čez 30 let » 110 » »

Pokojnina starim upokojenim delavcem, ki so sedaj v službi, se poviša od 30 na 40 kron mesečno in se bo dvigala vsakega 15. in vsakega 30. v mesecu po 20 K. V slučaju bolezni bo družba plačevala uslužbencem diferenco med podporo bolniške blagajne in plačo za dobo dveh mesecev. Vsem uslužbencem se bo dala brezplačna uniforma. Izredne ure, ki so vse, ki presega 9urno delo in ure, ob katerih ima uslužbenec prostost ali počitek, se bodo plačale kondukterjem po 40, voznikom pa po 30 vin. Vsi poročeni stalno in še ne stalno nameščeni bodo ob času orožnih vaj dobivali polovico meзде, ki jo bo lahko iztirjala družina. Poleg vseh teh izredno važnih so si uslužbenci pridobili še celo vrsto drugih tadi ravno tako gmotno in moralno važnih zahtev. V torek, dne 30. pr. m. se je vršil shod uslužbencev, na katerem so soglasno sprejeli na znanje, da se je družba vdaia njihovi solidarnosti in organizaciji. Govorili so razni govorniki in vsi so priznavali važnost delavske solidarnosti v okviru na razrednem stališču stoječih organizacij.

— **Tržaški zidarji** so vabljeni za petek 9. t. m. ob 5. popoldne na važen društven sestanek, z jako važnim dnevnim redom. Na zborovanje lahko pridejo tudi nečlani, ker gre za splošno korist vseh zidarjev v Trstu.

— **Sv. Križ pri Trstu.** Pri nas ni ne konca ne kraja žeganega odiranja in beračenja od strani našega velikega dušnega pastirja Furlana. V hram božji vablja ljudstvo, pa ne razlaga božje besede. Saj mu ni do tega, da bi se ljudstvo ravnalo po Kristovih naukih. Tudi muni mar draginja, ne naraščajoče obdačevanje ljudstva. Cerkev je zanj primerna privlačna sila, s katero neprenehoma grabi težko zaslužen denar revnim in nezavednim kmetom in delavcem. Tako je pred dvema tedni zberačil pri revežih celih 1000 kron. To mu ni bilo dosti. Spriznice je proglasil, da mu je treba še 700 K. Tako beračenje in oderuštvo se vrši dan za dnem. Včasih prosi petice, včasih desetice. Pri veliki maši kronce, po hišah pa petake in desetake. Živ krst pa ne ve, zakaj se ta denar rabi. Ako ima cerkev potrebe uprave, vemo, da poskrbi to tržaška občina, ki pokriva take izdatke in zahteva od nas dohodke. Vemo tudi, da potroši občina za take stvari mnogo preveč. Pa tudi z zapuščinami uganja naš veliki Furlan neprijetne reči. Če zapusti majhen posestnik malo svotico krikim sirotam, je sedanjim pastir ne deli med sirote, kakor se je godilo pri njegovih prednikih. Gotovo je, da Furlan odira ljudstvo, da bi na tak način omogočil napredek in razvoj klerikalizma. Toda zelo se moti. Z Marijino družbo ni imel uspeha, z vinsko zadruho tudi ne. Ta se pripravlja na zelo čudno pot. Uspela ne bo niti sedaj ustanavljajoča ze straža. Uspel pa bo socializem. To

kar dela sedaj naš Furlan, to ni v korist, marveč v pogubo občinarjem. S takim oderuštvom torej proč. Denar, ki ga delavci težko zaslužijo, naj ga delavci porabijo v blagostanje svoje in svoje družine.

Kmečki delavec.

Delavsko gibanje.

Dopolnilna volitev v delavsko zavarovalnico proti neizplačam v Trstu.

V zmislu zavarovalnega zakona je dopolnilna volitev razpisana na 29. decembra t. l., t. j. do tega dne do 4. popoldne morajo biti glasovnice v Trstu v rokah volilne komisije (Trst, Via Valdirivo št. 40, II).

Volijo letos stroke:

1) kategorija III. (kemične obrti, snovi za kurjavo in razsvetljavo, izdelovanje jestvin);

2) kategorija IV. (kamenje in prsti, stavbne obrti, gledališča, gasilci, dimnikarji, snažilci cest in poslopj);

3) kategorija V. (tkaninske in poligrafične obrti, snaženje rabljivih predmetov in kopaljšča.)

V vsaki zgoraj navedeni skupini volijo delavci in podjetniki po enega člana predstojništva in po enega namestnika v predstojništvo zavoda. Nadalje volijo delavci in podjetniki vseh šestih kategorij skupaj po enega prisednika in po tri namestnike v razsodišče. Prisledniki razsodišča ne smejo pripadati predstojništvu ali biti uslužbenci zavoda.

Volijo delavci posebe in podjetniki posebe; vsak imajo svojo glasovnico.

Glasovnice zavarovancev, v katere se vpišejo imena kandidatov, kakor je označeno v glasovnicah, mora podpisati podjetnik in potrditi, da so bili vsi uslužbenci, ki so opravičeni voliti, pozvani, da se udeležijo volitve, ter da so na glasovnici vpisani oni kandidati, ki so dobili večino glasov.

Zavarovanci (volilci) določijo tudi izmed sebe zaupnika, ki podpiše v imenu njih glasovnico.

Glasovnice pošilja vol. komisija podjetnikom; če bi se glasovnice ne vposlale pravočasno, ali bi se zavarovancem ne predložile vsaj do 13. t. m., naj se reklamirajo, in sicer je reklamacija dopustna samo do 14. decembra 1910 na gorenji naslov.

Volilni imeniki so na vpogled v uradnih prostorih zavoda v Trstu, in sicer ob delavnikih od 9. do 1. popoldne.

Vse organizacije in sodrugi opozarjamo na ta razpis, da se pravočasno pripravijo na volitev. V interesu delavstva je, da zmaga delavski kandidati, ki jih volilni odbor, ki se v ta namen sestavi, pravočasno objavi. Izkušnje nas uče, da nekateri podjetniki kaj radi terorizirajo delavce, da kršijo zakone. Spominjajte se, kako je bilo pred dvema leti! Torej pozor!

Podružnica klesarjev v Trstu je imela v nedeljo, 4. t. m. svoj občni zbor ob veliki udeležbi članov. Sodrugi Falli je podal poročilo o delovanju odbora, iz katerega je bilo razvidno, da se je na polju organizacije mnogo delalo v pretečenem letu, čemur je zahvaliti, da ima podružnica danes 250 članov. Bilo je tudi več mezdnih bojev. Omeniti je zlasti gibanje delavcev z mramorjem, ki so s teden dni trajajočo stavko dosegli lep uspeh. Blagajniško poročilo izkazuje 2730 K 69 v dohodkov, 2513 K 31 v izdatkov. torej 207 K 38 v. prebitka. V odbor so bili nato izvoljeni za predsednika sodrug Natal Ursich, za podpredsednika Peter Miani, za tajnika Emil Ziberna, za blagajnika Rudolf Ragusa. Razpravljalo se je tudi o delovni pogodbi, ki poteka koncem meseca marca 1911. Sklenilo se je izdelati novo pogodbo in to naznaniti mojstrom. Nato je govoril sodrug Petejan o nalogah organizacije in odbora v prihodnjem letu s posebnim ozirom na to, da ni izključeno, da pride do boja. Ko so se rešile še nekatere notranje zadeve, je predsednik zaključil občni zbor.

Strankin znak.

Zaupnikom organizacij naznanjamo, da je le še malo strankinih znakov na razpolago. Kdor jih še potrebuje, naj se takoj oglasi pri upravnistvu našega lista.

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu;

kot požirek

pristnega „FLORIAN-a“!

Človek!

Pomni treh besed:

želodca red!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami kakor razne opojne pijače, ampak daje moč in veselje do dela.

Ljudska kakovost

liter K 2.40

Kabinetna kakovost

„ 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Ali ste že dobili fonograf zastonj?

Da povsod vpeljem svoje izborne najnovejše valjarje, imenovane — „Goldhari“, sem se odločil, da razdelim 2500 fonografov. — Zahtevajte prospekt, obenem vpošljite 10 vinarso znamko in lahko prejmete zastonj in colnine prosto. krasen koncertni fonograf.

I. fonografski uvoz L. Lövin
Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 111/XXIII.

Franjo Parkelj

lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja, snaženje stanovanj in okenj

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6

izvršuje

vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

Kavarna

„Unione v Trstu“

ul. Caserma in Torre Blanca

— se priporoča. —

Ustanovljeno 1847.

Ustanovljeno 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7.

LJUBLJANA

Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone za gosposke sobe.

Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški vozički i. t. d.

Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

Sodrug v Trstu

dobe

Žepni koledar

za leto 1911.

pri blagajniku političnega odbora
Alojziju Stolfu v „Delavskem domu“.

Našim somišljenikom priporočamo:

Ilirija in Praxin kremo
za črevlje.

Ciril in Metodovo vazelino in
vazolino z mednarodno znamko Ciril-Metoda
ter Plerin čistilo za kovine

Te predmete izdeluje domača tvornica kemičnih izdelkov

Golob & Volk, Ljubljana.

I. Jax & sin

Ljubljana

Dunajska cesta 17

priporoča svojo
bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt

Pisalni stroji „Adler“

Vozna kolesa.

Geniki zastoj in franko.

ŽEPNI KOLEDAR

za delavce in prometne uslužbenke

je izšel.

Dobiva se pri upravi „Rdečega Prapora.“

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso

z velikim uspehom porabil, katero iz srca

priporočam v veliko korist vsaki družini

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim,

blagovolite mi poslati še 24 steklenic Vaše

tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posesnik in premirani medvedji
lovca v Koritnicah, pošta Knežak
pri St. Petru na Krasu.

Čitajte to takoj!

Prvi znaki so bolečine in slabosti v mišicah in živcih. Narava je dala človeku živce, da je sposoben misliti, čutiti in uživati. Ni pa hotela narava, da bi povzročali živci človeku bolečine.

Vsaka bolečina, vsako najmanjše nerazpoloženje je zanesljivo znamenje, da se bliža nevarnost. Ni treba, da bi imela takoj vsaka bolezen za posledico smrt, če jo pa trajno zanemarjamo ali pa napačno zdravimo, nam lahko nakopljajo težko bolehanje ali mučno smrt.

Ena največjih iznajdb poslednjega časa obstoja popolnoma v preprosti metodi za jačjenje živcev in sveženje krvi, celo težke bolezni, sicer s smrtnim učinkom, se lahko zabranijo in pozdravijo. Metoda je to, ki se rabi popolnoma preprosto. Ne rabijo se niti zdravila, niti kako mazilo, niti vterilo, pa tudi ne aparat takozvana zdravlilna gimnastika, nego je prav preprosta po naravi povzeta stvar. Zdravniki in profesorji so se pohvalno izjavili o tem in že rabijo to metodo v blaginjo človeštva. Da, prepričan sem, da kmalu ne bo nobene bolezni več, čim bo ta metoda znana. Mislim, da ima to sredstvo velik pomen za človeštvo. Čitajte eno mnogih priznanj, ki vsak dan dohajajo iz najdaljših krajev.

Spoštovani gospod!

Ne morem si kaj, da bi Vam ne prijavil veselo vesti, ki bo, tako upam, vzradostila tudi Vas. Kakor sem že omenil v svojem prvem pismu, so mi zdravniki že šteli dneve. Pljuval sem kri, mučila me je silna nervoznost, nevrastenija in slabost prebava, da sem izprevidel, da gre zmenoj h koncu. Sel sem k mnogim zdravnikom, da bi si rešil življenje pa zastoj. Ko sem čital v časopisih, kako dobro vpliva Vaša metoda na človeški organizem, sem se obrnil na Vas s prošnjo, da mi sporočite natančnejše podatke. Ravnal sem se po Vašem pouku z dobrim uspehom in bom to tudi nadaljeval. Že po nekoliko dneh sem prenehal pljuvati kri, lahko sem jedel in sem se čutil vsak dan boljše. Obžalujem samo, da se nisem dal preje fotografirati, kako sem takrat izgledal, ko so mi bili že dnevi šteti, in kako izgledam sedaj. Priporočam se Vam najtopleje in želim da to pismo z mojim polnim naslovom objavite. Z velespoštovanjem
prior Dragicevic,

To pismo je iznajditelju od tega spoštovanega duhovnega gospoda prispelo nezahtevano in prostovoljno, čeprav pisca ni nikoli poznal in videl.

Iznajditelj je spisal na preprost, lahko razumljiv način knjigo, ki se sedaj, da se metoda uvede, razpošilja popolnoma zastoj.

Če se po tej metodi nekoliko časa ravna, boste zdravi in močni, imeli boste zdravje živce in svežo kri. Če se po tej metodi vsako leto nekoliko časa ravna, pa boste ob dušni in telesni svežosti dosegli visoko starost, kakor vaši predniki.

Dajte si tako zanimivo in poučno knjigo takoj pripisati, dokler ne zmanjka brezplačnih eksemplarjev. Pišite dopisnico, pa prosim ime in naslov prav razločno na Franca Graefe, Buda-pešta, odd. št. 540. Tabakgasse 29.

Pišite takoj po njo! — Knjiga zastoj!

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in
tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarska stavbna
dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon šte. 168.

V LJUBLJANI

Telefon šte. 168.

priporoča svoje

izborna pivo v sodeih in steklenicah.

ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.

Pospeševanje krvnega toka, poživljenje živčnega delovanja, utrjenje kože proti prehladu.

Za umivanje glave, ustna ozir. zobna voda,
— za olepšanje polti neprecenljivo. —

FRANCOSKO ŽGANJE „DIANA“

Vaš zdravnik

vam priporoča francosko žganje „Diana“, ker je prepričan o velikih prednostih tega žganja za disinficiranje ust in osvežujočega vpliva na kožo, ki ga povzroča dodatek Mentola. Glavna snov francoskega žganja „Diana“ je dvakrat destilirano vinsko žganje.

Zahtevajte pri nakupu le pristno francosko žganje „Diana“ in pazite, da nosi steklenica natisnjeno ime „Diana“ in da je tudi zamašek in plomba označena s to varstveno znamko.

Domači prijatelj

v pravem pomenu besede, je francosko žganje „Diana“ in to vsled svoje osvežujoče moči, nizke cene in vsestranske uporabnosti. — Cena: 1 male steklenice K — 50; srednje K 1:20; velike K 2:40. — Prodaja se v vseh trgovinah na drobno, kjer pa ne, dobi se naravnost od proizv. družbe franc. žganja „Diana“ r. z. o. z. na Dunaju I. Hohenstauffengasse 3 t.